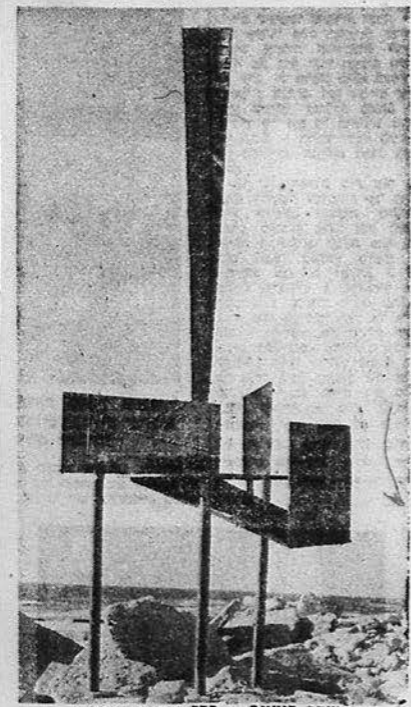

עם התרגום החדש של «חטא וענשו»

אשר יבא אפר לעקוב יפה אחרי
העצרת הטיס הזה דוסטויבסקי
מתחיל באיזה זעזוע של הניבול
באורם הציונים של אדישות יאד
גוארזם. אחרי שראסקולניקוב ליי
וזה את מארמלדוב לביתה. תוך
כדי יצאה הספיא ראסקולניקוב
להכניס את ידו אל כיסו חזן לי
זיכה - כמה שיכול - מטבעות
נחשתי מן העידה של הריבול שי
פרט במטבאה יום אותן באין
רואים על החלקן אחריוכן הוויות
כבר על המדקנות. החחרט ואמר
לחור. ומה השטות הזאת שעשיתי
- הרהר - כאן הלא יש להם סו'
ניה ואני נצמד אני בצעמי.

יצחק דנציגר - סמל (בתערוכת טוקיו)

כדי לתגן על אחותו ולהוכיח לה
אדם שהשקפת עולמו אינה עקיבה.
למארוס אין כל ענין בולחתי...
בזדאי שלא בהשקפתו. כנגד
הגיבור הפילוסופי - מארוס הרי
נראה הגיבור הספרותי הממשי
ראסקולניקוב. הרבה יותר רומנטי.
ההצצה בין שני הגיבורים שווה
להצצה שבין גינזויליס של שנות
השבעים במאה הייטס ובין האכי
ויסטנצ'אליוס כעבור 70 שנה.

להרגישים של יצירת מופת נור'
דעת חשיבות רבה גם מבחינת עי-
צוב חלוקת הספרותיות. גם כמרי
השינויים שחלו בלשון. כמעט כל
זקופה מתרגמת מחדש את מיטב
היצירות המיושנות והמפורסמות
מקרבת אותן לעמם וללשון המר'
דרגית. ובראי שתרנגטים לעפרות
סתחייבום במידה רבה יותר, משום
ההתפתחות המהירה של הלשון.
ברם, חוץ מאותו תהליך קיים אף
תהליך אחר, הפוך, המה הוא התורה
לחרגמים ישנים. הצמדדים לעי'
יום יותר למקור. (תהליך שאפשר
למצוא דומהו במסורות האנגלית).
מכיוון ששינוי זה נעשה עתה נגד
עינינו ממש, כדאי לתפוד עליו.
ענה יצא לאור תרגום חדש של
«חטא וענשו» (*). אך קיים גם
תרגום ישן של ברנר. שני התר'
גופים אינם אידיאליים מבחינה לי'
שונית צרופה (שינאות באידיש'
טיקה אצל ברנר. שינאות בשימוש
סלאני אצל ולטובסקי. המתרגם
החדש). אך לא על כך יש לדון.
ברנר כמפור קרוב מאד מבחינה
לשונית ורשמית לדוסטויבסקי. יר'
באמת. הריומוס של תרגומו הוא
טוב יותר. בשיחה שאל פרמלדוב
את ראסקולניקוב. האם לן הלה
אימנם על נהר ניאבה. לא. ער'
נה ראסקולניקוב. ואילו מארמלדוב
אמר (בתרגומו של ולטובסקי):
«הנה כי לן. ואילו אני משם אני
בא. יזה לן הלילה החמישי...» ו'
אצל ברנר: «ג. ואני הנה משם
אני וזה הלילה החמישי...» למרות
עלינותו של ברנר. מגבילות אותו
בחימוס הגבולות של לשינוי חרי'
סר הבטחון שלי בשקופות השפה.
הריומוס מסורבל לעתים משים כך:
השעה שיחקה לו לאיש להמלט
מפנייה עם בעלת דירתו על הר'
מדגנית מדורי הקטן של הייצא
נמצא...» ואצל ולטובסקי קצר יר'

ראסקולניקוב מהרהר על כך לאי'
הר שיספר לו מארמלדוב על בתו.
שוניה החיבת לצאת לרחוב. כדי
להרויח למחית משפחתו. ולאחר
שראה את מארמלדוב וחל על
ברכיו. זועק כאשר אשתו סכה
אותו. וזה לי לעונג. וזה לא לי
מכאוב לי. כי אם לעונג אדינה.
הנכרבוני. אך מיד אחרי כן מת'
ייחס ראסקולניקוב לאדישותו. מי
סיק ממנה מסקנות. קיים בו דיס'
שאנס בינו לבין עצמו. ואילו מאר'
סו אינו זקוק להערכת עצמו ולי'
הערכת משע. ההבדלים בין שני
הגיבורים הם עצומים לאין השוה'
אה. ראסקולניקוב מבצע את מע'
שיו וממשיך באכזריותו (בכד

על. חטא וענשו» לפ דוסטויב'
סקי ובתו כיריעתו שלו. זהו של
דברים. הובחן בגאונות הנאראציה
של דוסטויבסקי. בדיקנות פסיכ'
לוגית של התאוריים. במתח העלמי
לה והאינטרוסקפיה. ברעף האפי'
המעולה יבגיון רמיות בלתי ישי'
כחות. איילנד. אתעכם רק על
במה נקודות. הטייכות לפרטני'
סדרנית של בעיית ראסקולניקוב
פרטנית השוניה במחלוקת מיום
פרטום הרוסן ועד עכשו. תודו'
ההפתחות של פילוסופית החרות
היעמדה בעיית משעו של ראס'
קולניקוב כאילו במרכז החקירה
הפילוסופית. והחקירה הזאת אמנם
נלחא הרבה מודות. אך גם שילא
לא מש.

אחרי שנגמר היכות במסורת
אנטיגוניתיסית. החל הויכות הר'
רעיון בין הפרטנים הקאמיליים די
בין המפרקים שאינם מאמינים כי
קיום ערכים הנתינים מראש ומלי'
מעלה. בספרו של סמק דתי בי'
רדואיב. ספר העמוק ביותר. לדעי'
תי. שנכתב על דוסטויבסקי. וא'
מרי. אין טיפת אנטייות בראש'
קולניקוב. שהוא אקורי ומחוסר רח'
מים. אך כאן העסקית הפילוסופ'
פית של ברדואיב הובאת לעקר'
בות מחשבות. המתעלפת מן הגוף
החי של הרוסן. שיש בו (גם מצד
המחבר וגם מצדו של ראסקולני'
קוב). שני קטבים. ברדואיב עמד
רק על אחד מהם. על האינאנטי'
ות. ואמנם ראסקולניקוב אינו
מתחרט על מעשיו. הוא היה הורג
את הוקנת טוב. אך חוסר חרטה
זה הוא רק פילוסופי. צידוקו הי'
פילוסופי של ראסקולניקוב אינו
צידוקו האמפירי בחור - וזהו
הקוטב השני. מבחינה זו מלא
הרוסן רחמים. בכל התאוריים של
העוני והדלות. בחלומות. בסבלו'
של מארמלדוב. במכתב אפי של
ראסקולניקוב. בשיבתה של שוניה
על הספסל בסדרה. בכל אלה
מופגן ביטוי עז של רחמים כלפי'
העולם האומלל בו חיים בני אדם
סובלים ויחלונים. רעתי של ברי'
דואיב מוכיחה דעות שנאמרו על
מארוס. הגיבור של «הור» לקאפי.

(*) החטא וענשו. מאת מ. מ. דויס'
טויבסקי. מרוסית מ. ה. ולטובסקי.
הוצאת הקיבוץ המאוחד. תל אביב
תשכ"ב.

עם התרגום החדש של 'חטא ועונש'

(סוף מעמוד 10)

תר: "הוא הצליח להסנע מפגישה על המדרגות עם בעלת דירתו. קי טינו נמצא..." המלים: לו... לאיש... היוצא, מצביעות על אותו הסירביל וחוסר כטחון בשקיפות הלשון, מה שנודם להגבלות ברצף תרמי (יסוד חשוב עד מאד בתרגומי דוס' טייבסקי).

איתה אמביוואלנטיות — ממש מתגלה כבעיית הדייקנות של ה' תרגומים. "בראשית ירח יולי" — מתרגם ברנר — בעינת חום ז' קיפה, לפני ערב, יצא החוצה איש צעיר לימים ממדורו הקטן". יאילו ילפובסקי: בתחלת יולי בעונה ה' חמה ביותר, לפני ערב יצא איש צעיר לרחוב מקיטונו". הקורא בן זמננו יבין יפה מה פירוש ממדורי, אך המלה מדור נתרקה כבר משי רשה יקיבלה משמעות אחרת, שעה שקיטון מצביע על דבר מדויק ב' יותר. מכת השינוי שחל בלשון, צילה כאן תתרגום המודרני על

קודמו. אך יש מקרים שבהם דוקא ברנר-הסיפור הוא המדויק. טונו נמצא סמוך ממש לגג... ודמה יר זר לארון מאשר למקום מגורים" (ולפובסקי). ואילו ברנר מתרגם הרבה יותר נכון: "ודומה היה אותו חדר יותר לארון מאשר למעון". האמביוואלנטיות נגמרת רק ב' נקודה אחת, החשיבה מאד בתר' גומי דוס' טייבסקי, בנקודת השי' מוש הפארודי בלשון. כאן התרגום המודרני הוא אפקטיבי הרבה יותר. הוא מסוגל להדגיש מליצה, בעיד שברנר מוכרח להדגיש ב' אמצעים פסיכולוגיים. כאשר מר פיע ברומן ליז'ין, המשתמש בשפה רמה, מתרגם ברנר את "נאומי": "אני רואים אתם, זה עשר שנים שלא הייתי בפטרבורג, כל אלו החדשות התיקונים... ושיטתי היא... הריני מודה ומתוודה הם (הצעירים) שמחוני". ואילו ולפובסקי מתרגם: "כל החדשות האלה, הריפירמות... נאודת הם מרגיזני אותי". אילו